

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe 1 luna 2 cor.
Nr. de înmărmare an. 1 cor.
pentru România și România pe an 10 franci

Manuscrisurile se acceptă numai pe bază de abonament

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferencz
INSERTIUNILOR
de un an (anunț) 12 cor.
de 6 luni (anunț) 12 cor.
de 3 luni (anunț) 12 cor.
de 1 luna (anunț) 12 cor.
Atât abonamentele, cât și inserțiile sunt să se plătească în avans.
Prețurile pentru oraș și comitate
Articolele acceptate nu se primesc

Anul IX.

NUMĂR de DUMINECĂ

Nr. 5.

Situația noastră.

Vântul redăptării a curățit miasma, ce cuprinsese căminele noastre. Boarea ce-ți ce atât de bine după o secetă politică, a ezit seninătatea purpurie pe fețele românești. I ca ori-ce vânt sănătos, care curăță aerul miasmat a lăsat după sine ordine, lumină. A mai avut și acea urmare bună, bine fă-ătoare, că ne-am cunoscut, ne știm noi pe noi, ce plătim.

La adierea adevărată a vântului, care silia pe ori și cine să apuce o cale, cunoaștem azi că noi între noi, cu cine avem de a face. Cunoaștem limanul, ce tind a-l ajunge la scopurile lor unit dintre Români. Cunoaștem poporul în simțămintele, în năcazurile și nevoile, ce-l apasă și-l ferb în suflet. Când ne unim pe alții, nu numai, că știm, ci pretăuște cinstim badea Petru, dar ce e date une-ori mai important pentru limpe-rea situații, știm, ce plătește cutare domnitor, avocat, preot, ori învățător.

Să aceasta e neasemanat de bine. De-acum înainte nu mai poate sbiera nimeni ori și cine, că e bun Român, pe ad pe ascuns să poată lucra la fapte im-privelnice intereselor poporului nostru. Căci am atâția preoți și învățători, cari ar avea gloria să lumineze, să deschidă ochii po-cului, când are lipsă, la privilegiu de ne-merire. Un așa prilej, ba pot zice mai bun de nu să putem ivi, ca și la alegeri de ou să putem avea minte și chibzuit, în alegeri să putem avea sfat și preoții, ră să putem avea și făcut datoria.

Hotărât-au adevărată căpeteniile noastre în sedința lor dela Sibiu, că de astădată vom alege și noi deputați în dieta țării, ca să avem, cine să vorbească de nevoile și pă-surile, ce ne împrejmuesc casele. E foarte firesc, că streinii, cari până acum i-am tri-mis noi din cercurile românești nici nu vreau, n'au chef să se intereseze de soarta alegătorilor săi Români. Neamul nostru era bun numai până le dădeau voturi, ca să poată ajunge la Pesta. Deși alegerea unui deputat într'un loc, e ca și când alegătorii ar încheia un contract cu cel, căruia îi dau încrederea și voturile. Gânditu-s'a însă vr'o-dată vr'un deputat din cercuri românești la asta? Doamne ferește! Pășurile neamului nostru n'au trezit în inima nici-unui strein dorul de a-l veni în ajutor, a căuta leacul de lipsă pentru încetarea suferințelor de tot felul.

Fată de așa stări de lucru s'a hotărât să ne alegem deputați români. Firește, că alegătorii noștri aveau însă lipsă de sfat, de povata celui ce în urma funcției sale e mai aproape de ei și e chemat să le-o dea.

Trebuia să știe ori-ce alegător pe de-an-tregul, de ce are el datorie sfântă să voteze cu candidatul român și că ar face o gre-șală mare, de ar vota cu cel străin de legea și neamul său, greșală, care mai târziu va fi silit însuși să o ispășască. Lasă că scum-pul și mult cercatul nostru neam, cuminte și chibzuit, cum e, o știa ș'asa aceasta, ceea-ce ne arată faptele. S'au găsit adevărat și preoți și învățători de aceia, cari s'au făcut coadă de topor, în loc să știe, că el

care dela popor trăiește, mai întâi de tot trebuie să aibă în vedere binele poporului și ca atare, de nu indeamnă poporul — sea ce în sine e un păcat — să fi votat cel pînă el cu candidatul român cu program național. După-cum ni-s'a scris din multe părți preo-tul vota cu străinul, ear poporul cuminte cu Românul, știind, că în vreme deși mejdie și năcaz numai frate-seu român va sări în ajutor.

Deci ne cunoaștem noi oamenii și r. noastre poporul căpeteniile, cine îi vrea și cine lucră pentru trebușoarele lui pînă pentru căpătuiala sa proprie.

Toți oamenii cum se cade însă al la postul lor străji credincioase, așa care am avut așa puțin timp a r. pentru alegeri, putem zice, am e. Nici sila, presiile oficiilor, nici preot pungile atrăgătoare ale contra mentalul n'au fost în stare a micșora la lungă datilor noștri de deputat, așa danului acum avem deputați noștri. Și tot, cel ce-s cu noi și pe cel ce-s cu noi, de cari să ne știm fericiți arătăm disprețul cuvenit, să-l tratăm cum se cuvine.

La un popor însă țaranul cu multă cu puterea lui de rezistență, cu fisio și caracterul seu particular înseamnă impune cu ori-ce prilej. Alegerile de tați ni l-au arătat cuminte neprihănit, la inimă și cuget. Și de oare-ce el e damentul, talpa popoarelor, n'avem, de ne teme... impavidos ferient ruinae.

LVA

ARE.

APRILIE — 3 MAIU 1904

De casă nici că se ra... sunt cât se poate de... Totuși jude-... de oare-ce nu cu-... că nici nu am să... nu stăpânești limba... te abii dela ori-ce... au-i cunoști gândurile.

... poezia minunată... e acela care fără ști-... și la cosit, sau pro-... cunoaște toate păsurile și-l îngrijește când sunt bolnavi și le botează copiii și le cunună și înzestrează fetele!

Când întreb pe o fată mare cum e flăcăul care îi e drag, și-ți răspunde: „Ca grăul din po-rumbiște!“, tot nu ai înțeles-o, dacă nu știi că grăul sămănat într'o porumbiște crește mult mai înalt și mai frumos ca în alte locuri. Se pare că e o îngrășămintă naturală a pământului. De ceia să și seamănă în multe părți linte și fasole, pentru a le ara apoi, de oarece îngrășămintele oficiale strică gustul pânel; cele verzi din con-o fac și mai gustoasă. Tocmai pentru că făina ânească nu e îngrășată artificial și are un cu atât mai bun, ea se adaogă la toate făi-străine....

Toate aceste trebuie să le știe cine-va, pen-pricepe tot farmecul acestui răspuns. Ase-

mănarile țărancei sunt totdeauna luate din natură și prin urmare foarte poetice.

Toate acestea nu le pot ști nici despre Sirbi și Bulgari, și nici despre Unguri și Tiganî, de oare-ce nu pot vorbi în limba lor. Despre Ruși se știe, despre Unguri asemenea, multumită poezilor lor; dar Sirbii și Bulgarii nu au încă pe ei cunoscuți de toată lumea și ori-ce traducere are cusururi; aceasta o știu prea bine, de oare-ce și eu am tradus mult. Reposata printesă a Bul-gariei, o ființă fermecătoare, care înțelesese cât de înaltă și de sfântă îi este menirea, învățase toate dialectele țărănilor și-i vorbea bucuros cu dănsii.

Noi am auzit numai graiul tunurilor lor și am privit splendidul peisagi și cotitura cea mare ce o face Dunărea tocmai aci și cele două măn-dre cetăți așezate față în față.

Pe malul celalalt se cântă imnul românesc și se striga „urra“; și lumea ne saluta ca vecini buni și prieteni. Ce păcat că nu puteam înțelege decât bubuitul tunurilor și uralele!

Larma le este de ajuns, când oamenii vreau să exprime bucuria: ei descarcă puștile, dau chiote, cântă și joacă, câte odată toate acestea în același timp, încât sgomotul te asurzește aproape.

Am trecut pe lângă multe insule și pe lângă Lom-Palanca, pe care o ținem minte din timpul războiului. Seara am apostat în Bistreț, care pă-re o feerie cu nenumăratele sale cete de țărani îmbrăcați în cele mai frumoase costume ale lor; ei acoperiseră pontonul cu scoarte colorate și vâlvuri galbene, alesături și țesături de al-... din cari se desprindea o lumină galbenă nă oferind un punct luminos în amurgul ce...

Dar pe țărni se aprinsese faclă mina lor începură să cânte lăutarii: și horă. Printesa cu doamnele se cobor prinseseră și ele în joc. Eu priveam de și mă bucuram de încântătoare prive-purilor de țărani ce se mișcau când l când într'alta, la lumina faclilor, în s locului. Țărăni veniseră din toate sa fără să se gândească unde și cum o noaptea... ei jucau. Altă dată jucau bine și cu multă plăcere jocurile națio-nești, pentru că le cred foarte frumoase lac mișcări multe și vii, pe când fe mișcă, ele par'că plutesc numai dintr'o tr'alta, ca pulsațiile sângelui, ca valurile în ritm regulat; mișcarea picioarelor foarte repede și abia se vede; trupul li-ușor de tot, liniștit, și este nepus d Ele joacă în horă, fetele de o parte de alta; ear jocurile de tot viaie nic nu ia parte, ele privesc numai la băr-tătorul, preotul, și ceilalți dregători di fură poștiți la masa noastră. Apoi cîn ascult, de pe puntea vasului, cum e ghetoarele, vaporul fu năvălit de cari nu sunt plăcute la vedere și car-seau toate asupra luminii electrice; dobitoace fură nimicite sau aruncate; aceasta nu le supăra, de oare-ce știu Nu era plăcut și a trebuit să închid binele pentru ca să nu ne trezim poștiți oaspeți în timpul nopții. Er degel și groase; se zice că înțepă avut prilej să constată aceasta. Se scorpionii sau cu racii numai că...

O voce germană despre activitate. Producem, în cele următoare, un articol publicat de Dr. A. Wirth în ziarul berlinez „Der Tag“, nrul dela 29 Ian. a. c. Deși am avea le reserve de făcut, cu deosebire în ceea ce privește absurditatea cu irredenta, precum și războiul nostru cu concetățenii ruși, totuși dăm arătul în întregime, căci constituie o dovadă a faptului cum este apreciată în străinătate intrarea noastră în luptele parlamentare.

Fiți articolul:

Bogumil Gotz a inventat cuvântul de o umusea: Engleza merge cu barba. Auserege cu ochi. Tot așa s'ar putea zice: rușul merge cu pînă, Românul cu spatele. Sunt ascuși și înepători, dar ei oferă ru slab și le silesc să balanseze. Spatele părte a trupului neagresiv și neajutorat, care duc la tărăleală, poartă povară și sunt zice Hebel, „tari și durabile“. Românii au multă vreme să fie striviți la perete de țări, dar în cete din urmă li-s'a vărsat și vrea și au hotărât să proceadă și ei în mod

dela 1881, și mai riguros dela 1888, România participat la alegeri, au proclamat în politică. Aceasta avea să fie o protest-polmiciilor maghiare, al căror monarhia nict odata n'a fost recunoscut. Se va schimba din fundament. Se în mod hotărât, că poporul românesc forme cu individualitate politică al statului. Tendințele maghiarizatoare, bație, instrucție și armată au să în consecuență. Românii au și pus candidalegerile de acum, și se zice că au nu 18 locuri au șansa să reușească lor. Nimic nu le poate fi atotputernici-tapesta mai puțin binevrit. În cetele acum au fost destule capete sparte, cel puțin între ei, așa zicând în fa-aperiveci. cari până acum trebuiau că-i tolerează, voesc să ia parte la auzii!

I sunt, rassa cea mai resistentă și mai litate, din lume. În această privință, eu am citat în Iisrael. Iudaii au ideea, dar Românii dispăruseră în de pl sau nouă secol. Dispăruse a asa de zice anumite riuri din gura Suabiei sau munți carstini, cari curg pe sub pământ di-a de mai multe mile. Dar de odata, în secol XIII (cine a documentat-o? Not. Red.) anii ear au eșit la iveală, și de astădată au în număr lor total este de 9 milioane. re aceștia, o irredenta îngrijitor de mare și u în creștere 1 milion în Rusia, 8 milioane în Ungaria. O asemenea putere trebuie, în cele

red ei le păstrează numai în timpul repro- ca și furnicile; eu cel puțin le-am văzut în aripi, în grădina, mai mult pe sub rozând toate rădăcinile. Sunt cei mai și distrugători ai culturilor.

asăritul soarelui era frumos, mai ales că noaptea ploase. La cinci ore am plecat, să ajungem după opt la Bechet.

fiecare bucățică de pământ este o a războiu, sau a felițelor momente se cerceta pozițiile, pentru-ca apoi trecerea Dunării la locul cel mai pe la Rahova, unde s'a dat ingeroasa bătălie, în care Românii au te și ea din urmă dată într'adevăr cruzi, uși de lafeles. Cu puține zile mai

reții îi lovise și îi măcelăriseră cumplit, tot la pământ, astfel încat Românii își e minți și nu iertau pe nimeni, ei stră- e și baionetele tot ce le sta în drum.

și își închipuiau războiul așa: ei cre- oei-ee vor trece la noi ca prizonieri bătăi, vor trebui să moară. Ce mare le-a la și mulțumirea când s'au văzut în d pansați și vindecați, spălați, tratați de

me de femei; bolnavii de lingoare mu- ceele celor mai elegante doamne, cari eau de molipsire, ei îi îngrijeau ca și li țineau pe brațe până își dau din urmă. Ei ne-au părăsit binecuvân-

să în vremea aceea le suntem dragi. em b! Așa sunt inamici! Toate se cu ac e sau din neînțelegere, și apoi, au lău dar eu și desigurat pe patul de sufe- aseam și a întinde mâna, ești gata au arip

din urmă, să le fie periculoasă Maghiarilor. Ade- ratat însă că și Sașilor din Transilvania. O u- șoară romanisare a Sașilor a început deja."

Politica săptămânii.

Săptămâna asta a fost săptămâna combinațiilor. Vestea biruinții opoziției aliate la alegeri a produs neorientare și pe o parte și pe alta. Ziarele și politicienii maghiari au vorbit, au cercat să facă programe pentru noul guvern, care încă nu se știe, au făcut unii chiar proiecte de legi, cari ar avea să le ducă la biruință ministrii, dela cari încă nict urma nu poate fi văzută. Neorientarea, dibuiata asta politică e de o potrivă la Viena. Și să pare lungă încă calea Făt-frumosului prin locuri necunoscute și nescrise în geografia capilor politici.

Opoziția a hotărât, să rămâne și mai departe unită parte pentru aș ajunge șefii scopurile personale, parte fiind-că e mai greu la războaie politice, a lupta contra unei armate opoziționale unite, decât împotriva la mict pârți de armată, așa că fosta partidă guvernamentală, acum devenită ca nume numai partid liberal va fi silită a trece în opoziție. — Și chiar de ar veni un guvern liberal condițiile păcii parlamentului le-ar stipula opoziția unită, care cu ori-ce preț vrea să rămână și să apuce căma statului, așa că ori-ce guvern ar veni, ar trebui să fie mai mult sau mai puțin cu program kossuthist.

Contele Andrassy Gyula, care a fost însărcinat cu desnodământul crizei prezente a umblat și-a întrebat pe toți, despre cari credea, că cu sfatul și pretensiunile lor i-ar putea obli calea spre scaunul de ministru presedinte și din versiunile de până acum reiese, că ei numai basat pe coana opo- siției și susținut de ea ar fi aplecat să formeze cabinet.

Combinațiile sunt multe. El însuși a zis, că el a fost însărcinat de regele numai, ca să se informeze, să cerce pulsul diferitelor partide. A mai zis, că rezolvarea crizei e împreună cu o multime de greutate.

E interesant a și pentru ori-ce Român. ce pretensiuni nefaste pentru noi are opoziția.

să ajuți, să te faci bun. De ce să-ți prieinuești dar de mai înainte atâtea dureri! Lupta dela Rahova a rămas unică în felul său, de oarece de atunci Turcii n'au mai găsit nici un prilej să mutilize pe Români, ear Românii cu cât câștigau mai multe învingeri, cu atât mai generoși se făceau.

După ce am salutat pe la 8 ore Bechetul, unde a trebuit să ne oprim din cauza primirei frumoase, am debareat pe la zece Corabia. Aici se desfășura înaintea noastră unul din cele mai frumoase tablouri din toată călătoria: mîi de bărbați și femei, în costumele cele mai strălucite, cuprindeau țărmul.

(Va urma).

Mihael învins.

(Novembre 1690).

În toamnă, pe muntii de rumbe lipsiți,
Pe'ngusta poteca urca Voevodul,
Cu fața neruntată și cușma pe ochi.
În urmă-i veneau mohorați căpitani.
Și norii zburau în fișii fumuri
Ca păsări de pradă spre-un câmp de bătăie;
Cascade ascunse plesneau între stânci,
Iar vîntul urlând se-arunca în prăpăstii
Zrobiindu-se'n brazil ca vîrfuri de lănci. —
Toți cail pocniau din copitele grele
Pe treptele'n piatră săpate de plo.
Pădurile'n urmă cădeau în adăncuri,
Iar zarea creștea mai întinsă, mereu;
Și sus, când ajuns-au pe-un umăr de munte,
Privirea'ntorcându-și, Mihael, se opri:
Să-și vază coroana pe-o frunte neghioabă,
Trădarea aripe ntinzând peste tron.

Independenștii cer primadată tariful v independent care lucru ar fi să fie pu practică cu totul numai în 1907.

Cer apoi în regimentele maghiare armatei comune întrebuințarea exclusivă limbii ungurești, ca astfel să se pue baz armatei naționale maghiare.

Cer schimbarea legii electorale, nu însă vot secret universal, cum e în țările civilizate, ci voesc să caute un modru, cum ar face imposibilă ori-ce acțiune electorală naționalistă. Și nu se sfiesc: o spun pe față, Câte chitibusuri, câte întorsături de drept vreau să dea nouet legi. Unii, ca și «Magyar Közélet» vreau să pue de directivă cunoștința scrierii și celitului și cu date statistice vreau să dovedească, că în modul asta, pot răpune naționalitățile. Nu puțin eară zic, că alegători să fie numai cei ce știu ungurește. Auzii apucătură draconică? Într'un stat civilizat cum vreau să zică, că e țara, ce o locuim, n'ar fi asta ceva nepo- merit? Și în genere a nu lăsa pe cineva să-și spue dorința sa, este asta liberalism? Ori-ce om civilizat cu oroare poate asculta și esperia așa lucruri. Căci ce e parlamen- tul, dieta unei țări? Ar fi să fie expresia dorințelor celor ce locuiesc o țară. O lege electorală dreaptă deci ar trebui să formeze și arondeze cercurile electorale, așa, ca fie- care naționalitate să poată trimite atâți de- putați în dieta țării, cât numără poporul, ce formează o așa naționalitate. Asta ar fi ceva drept, echitabil. S'a putut orbi însă vr'odă în Ungaria de dreptate și echitate, când a fost vorba de Români, ori naționalități în genera?

Mai vrea noul program darea progresivă.

Contele Andrassy a și fost la Viena pe aceste propuneri. După el vor fi ascuți încă și alți, vreau să zică, că au vr'odă criza încă nu e terminată.

ELECTORALE.

Dela alegerea de deputat din cercul Ploia. Fiind părăsit cu totul de conducătorii săi fideți, poporul nostru și-au luat calea cea veche, n- bîlând după câștig pentru burtă și buzună — respect și cinste celor ce-au excepționat. Dcții nostrii inteligenți — bucurîndu-se pe semne — că s'au scăpat de candidat național, în loc să-lie

O undă de crivat trecu peste frunte-i
Și păru-i suflă într-o parte; prelung,
Ca flămară grea, falfăi și veșmântat...
Înșipt sta în scări Voevodul, privind
Ogoarele pînse n'zăbranic de jale
Și codrii pustii legănându-se'n vînt
Și drumuri bătute de ordii păgâne
Și sate prădate, biserici în jar;
O țară spre cer fumegând ca o tortă.

Oftă Voevodul cu fruntea în piept,
Pe-obraji se lăsară pleoapele albe
Și lacrimi calde picară din ochi;
Simțise pierdută sărmana-i moșie...

Sămănătorul)

G. I. Ișan.

Moșneagu și cucu.

— baladă populară —

Colo'n sus în sus la oi
Moșneag cânta în cîmpo:
Și cânta
Și fluera
Și lacrimi vale vîrsa,
Și cânta
Și blăstăma
Și la codrii să uita,
Să uita
Din graiu grăia:

„Dă doamne să mai trăiesc
Cu feciorii să vorbesc
Tre vorbe să le grăesc.
Cucu sta
Și-l asculta

ale acomodată, ca cel puțin să apere popo-
de rătăcire să spriginească cu voturile lor
simanil a tot ce e românesc național, au
de bine să stee ca privitori pasivi,
d frații noștri Români de pretutun-
ea aruncat în luptă cu tot locul entu-
smului.

Cred doară acei stimați domni că noi Ro-
mânii suntem deplin fericiți în țara aceasta,
nem drepturi berechet, și câte le avem pe hâr-
e sunt respectate de către guvernele ungurești,
kât noi popor și domni din acest cerc, unde
sotem peste 900 alegători Români, nu ne ră-
ne alta de făcut decât, unii să privească pa-
să ear alții să se veselească și să benchetu-
iaă cu partidele învingătoare ungurești?!

Ce ironie a sorții!

Nu mă îndoiesc ba sunt chiar convinși că
se/or afla printre domni inteligenți cărora nu
le convine, întocmai cum nu-mi convine mie
caioi Români din acest cerc să fim puru-
reanuma! material brut cu care să învingă con-
trații de moarte al intereselor românești na-
ționale.

Nu prea înțeleg însă, ce au căutat Români
noștri la urnă? Cum de nime nu se află să-și
ridice glasul în contra acestei proceduri absurde
incoecte și chiar rătăcite? Și până când o
Doamne tot așa?!

Notarii Momac și barbura folosindu-se de
inerea adevăraților conducători, au început tac-
tica reche cu momirea poporului cu Hăilașul,
prin ce, în câte-va zile au câștigat mai pe toți
alegătorii din Pecica pentru candidatul guver-
nului care a și învins.

Pământul numit Hăilaș, este situat în în-
medietă apropiere de comuna Pecica-rom. și
pe care noi l'am cerut să-l cumpărăm dela
erariu, de pășune, înainte cu 5—6 ani, prin o
deputațiune care cu deputatul de atunci în frunte
au și fost la ministru de agricultură. Guvernul
tot trăgănează vinderea aceluși pământ, și poate
o va tot trăgăna-o până la a doua venire. No-
tarul dela administrație Momac folosește che-
stia cu Hăilașul la toate alegerile dietale și con-
gregationale, ca spărietoare: că dacă poporul
o va vota pe placul d-sale, perde din mână
Hăilașul.

Într'acestea s'a lătit faima că partidul kos-
suthist care avea candidat pe desidentul bogat
contele Dessewiffi va menagia mai gras pe ale-
gători decât partidul liberal. Deci cu o săptămă-
mână înainte de alegere se ținea „conferințe”
a birturile fiecărui partid. Românii noștri în
frunte cu învățătorii Ștefan Roja, Efrem Mol-
lovan, Efrem Hedeșan și Petru Russu luau cu
mare plăcere parte la acele „conferințe”
unde erau goștiți cu mâncări: papricaș de cel
patriotic, fert în crastola în care jupuneasa

crăsmăriță a făcut săpun și a fert și spălat ru-
fele cele murdare, și cu beuturi. A mai mân-
cat din acel papricaș cinstiți gazde: Ștefan
Ponta cu fecior cu tot, Tia Șiclovan cu feciorii,
George Dragoș chitul cel drept, Efrem Mezei,
Manoilă Rotariu l., Dimitrie Sătmărean, comi-
tetul, George Vitaciu erăc. Axente Novac cu
rătă-so, Vasa Dragoș, Nicolae Dragoș oiaia cu
feciori cu tot, A: Apătean, Dimitrie Bontescu,
Aron Filimon birăul cel ce s'a rectificat în Nr.
4 de Duminecă a „Tribunei”, că n'a participat
la compunerea comitetului executiv a partidu-
lui liberal, dare pe care purtarea sa din urmă
il da pe față de un uitat de sine, Efrem și
frate-său Tia Ponta șoric, Arsa Novac, Ștevuța
Ponta, Nicolae Cădar cu fecior cu tot, Ioan
Crucean cu fecior, Pepi Codoș, Petru Dragoș
a lui Ilie, Alexandru Ardelean și alții cari imi
scapă. Am să amintesc aci vre-o câți-va tot
subțiri la nas cari n'au mâncat papricaș dar
cari lumea știe din ce motive bine sunătoare
au votat: Iovan Aconiu și fecioru-său Tănăsie,
ambii mare bogătași, Manuilă Puta care dis-
pune de avere colosală de sute de mil având
în brează 6—10 pluguri după olaltă, și totuși
nu s'a rușinat să voteze tot din acele motive el
și feciorii săi George, Dinu, Ștefan și Manoilă,
apoi ginere-său Ștefan Tămășdan, ear un pu-
tred de bogat, Constantin Aconiu, Ioan Tămăș-
dan, Todor Imbroane, George Ponta bircu cu
fec, Pavel, Simion Palincaș, Vichentie Bodro-
gian și Manoilă Jug etc.

Mai sunt și alții cari s'au vîndut și au
votat, însă au nas atât de gros încât nu mai
prinde rușinea.

Ce corteși faini s'au făcut învățătorii no-
ștri de mai sus, în ziua alegerii! Cu brațul du-
ceau pe alegători se voteze pe Herczeg, ca re-
cunoștință bagseama pentru marea putere de
grije ce a dovedit-o guvernul Tisza de școalele
românești prin proiectul Berzeviczy, care pro-
iect tinde se zugrume cu desăvârșire din școa-
lele noastre românești învățarea limbii noastre
strămoșești.

Să nu creadă bunul cetitor că învățătorii sus-
numiți se rusinează de fapta lor rătăcită și ne-
românească, ci se află foarte bine în compania
tuturor renegaților, și în special, în compania
renegatului Eftics, care a îmbătrânit mâncând
pânea pecicanilor ca dascăl, și numai atunci a
fost român cât la ținut în frâu fericitul Pili-
mon, încolo a devenit renegat după toată for-
ma, din Sârb s'a făcut român apoi maghiaron.
Eftics încă făcea tot spune la gură prin birtul
Központ și pe la casa comunală cum se tragă
pe Români în partida lui Herczeg. Tot în acea
companie era și vestitul inv. de stat S. Toncza.
Să le fie de bine.

Și pe lângă toate ispitele, corupțiile și ade-
menirile, toruși a mai rămas peste 80 bărbați
cu caracterul nepătat, pătrunși de simțeminte
curat naționali cari în lipsa de candidat națio-
nal, au stat de parte de sgomotul alegerii și
ori-ce tîmbălău, dintre cari amintesc pe ur-
torii: Ștefan Tămășdan preot, Sava Tămășdan,
preot, Dr. Lazar Gebeles avocat, Dr. D. Barbu,
preot, Ioan Ardelean, inv. pensionat, Vasiliu
Ciorogariu, comerciant, George Ponta Mihailă,
Petru și Nicolae Dragoș alui Teodor, Mita Tă-
mășdan, Mita Crășmaș, George Crășmaș, Avram
Pută, George Tămășdan, Arcadie Ponta, măr-
gitan, Dimitrie și Mănilă Ponta tălian, Mita
Ponta, Efrem Igrisan, Trăilă și fiul său Dimi-
trie Teretean, Sancu Orga, Maxa Jug și Teodor
Orga etc.

Onoare lor!

Un Român.

Lucruri triste în cercul Pardany (com. Torontal).

Stimată Redacțiune!

În acest cerc electoral Pardany e majori-
tate de alegători Români și Sârbi, puținii nemți și
maghiari. Dar durere, că de când e acest cerc
electoral, încă n'a avut prilej de a candida vre-un
naționalist. Acum a avut și acest cerc electoral pri-
lejul de a candida un naționalist sârb, pe Dr.
Branco Ilici, pe care îl însoțise prin cerc dl Dr.
Liviu Gilezan, avocat în Modos, dar mai ales
prin comune românești cu cuvinte, cari vor ră-
mănea și în mintea strănepoților noștri. Dar nu-
mai un singur preot sârb a ajutat pe candidatul
naționalist din Pardany, ceilalți preoți nici de vorbă
nu au stat cu candidatul naționalist.

Dar mai presus de toate voesc a vă comu-
nica cu inima plină de întristare despre cei doi
preoți din comuna noastră Cebza. Întăiul preot
Pavel Cimponeriu, când a sosit guvernamentalul
Csavosi Béla a ținut vorbiri de cortesire pe lângă
guvernamentalul Béla în sala birtului jidanului
Frisch József.

Apoi nu a fost de ajuns preotului atăta, ci
se puse în ruptul capului și amăgi pe alegători:
dintre cari s'au aflat mulți slabi de înger, cari
s'au lăsat trași pe sfoară de un așa fel de preot
care ni-l putem închipui într'u asemenea cu șer-
pele viclean, care amăgise pe Adam și Eva, de
au gustat roada pomului oprit, și au călcat po-
runca dumnezeiască. Oare nu-i va fi rușine preo-
tului pentru papricașe a-și lăsa neamul de ocară
și a-și neferici poporul.

Tot așa mă aflu cu inima plină de durere
și pentru al doilea preot George Treța. De oare-ce
pe când întăiul preot se puse în luptă și în rup-
tul capului pentru guvernamental, al doilea preot
durmia somnul morții lăsa poporul pradă unui

Și din gură-l întreba:
„Moșule
Căruntule,
Spune-mi drept, adevărat
Că de ce ești în bănat,
Că de ce ești întristat
Că de ce ești supărat”.

— „Hei cucule fatul meu,
E de mult de când trăiesc
Și plătesc birul turcesc
Și port mondur păgănesc;
Căci am fost
Cucule fost
Voinic tînăr și frumos
Voinic tînăr și spătos
S'am umblat
Lumea în lat
S'am bătur turcu turbat
Pân' odată s'o 'ntâmplat
C'o venit un glonț turcesc
C'o venit glonț păgănesc

Spata dreaptă mi-o crepat
Măna stângă mi-o luat.

Si-apoi turcii

Păgani,

Luatu-m'o

Dusu-m'o

În codru ascunsu-m'o

Să mă ardă pe prăjini

Să mă deie la căpcâni;

Io de veste cum dădul

Luai codru curmeziș,

Luai drumu prin frunziș,

Și-am ajuns la Teligrad,

În Teligrad
M'am băgat.
Si-am cerut ceva să beau
Să beau vin de cel turcesc
Puterea să mi-o 'ntăresc;
Dară turcii
Păgani
În loc de vin de'l turcesc
M'o pus în jug păgănesc.
Și m'o 'nchis în închisoare.
Să nu văd lună nici soare
Să mor de sete și foame”.

— „Dar de-acol' cum ai scăpat?

— „Da o dat Domnul cel sfânt

C'o vin't Pinteia 'n Teligrad,

Teligradul l'o luat.

Din temniță m'o scăpat”.

— „Spune-mi unde ți stînga?”

— „Da-i în țărîna turcească,

Dzeu să o ferească

Turcu mult s'o stăpânească!”

Chița ciobanul.

— baladă populară. —

Frunză verde frunzuliță
Colo 'n jos cătră Bistrița
Pe vreme rea și ploioasă
De intra până la oase,
Ciobănaș Ghița venea
Turme de oi aducea.
Aducea turme de oi
Și dintre berbeci vre-o doi

Să-i vîndă la cel ciocol,
Să-i vîndă, să-i arvunească
Cu el să se târguiască,
Să pue bani în sărpar
Să mai uite de amar,
Să pue pușca 'n grumaz
Să mai uite de năcăz,
Că de când o ciobănit
Străini destui mi-o venit
Și turmele io rîrit
Și stănilo io golit,
C'o venit ciocol armași
De voinici încunjurați,
Ce-o aflat
Tot o luat,
S'o luat pân' și suștariu
Și lăsatu-ia amaru.
S'o luat până și sarea
Și io lăsat supărarea
Ghița, estea cum vedea
Dela inimă plîngea
Și cu ochii le rădea
Și cu gura le zicea:

„Ciocol mari, ciocol voinici
Veniți cât de des pe-aici,
Că e codru înflorit
Și drumu-i înțelenit
De toți străinii ferit.

Și veniți ciocol, veniți
Că și io-i merge la voi
Și voi vinde din ești oi
Să mai scap dela nevoi,
Oile vinde-vile-oiu,

șerpe viclean, nici nu-i păsa de fericirea poporului lui: e un preot tinăr, nu voiește a se amesteca acum, când e vorba de a duce la biruință partidul național: nici cu Turcul nici Neamțul, dar poporul i-au asigurat dînsului venite în tot anul vre-o 2800 coroane.

Pe când partidul național era în pasivitate, dînsul era activist. Ba la alegerile din anii trecuți era pentru comuna noastră ales de președinte la partidul liberal. Pe atunci îi era drag de alegeri tinerului preot. Acum când și partidul național e activ, dînsul e pasiv, nu-și sparge capul pentru popor. Poporul s'a îngrijit pentru dînsul cu trup cu suflet. Căta nădejde au pus Românii harnicii în preoții noștri, ba credem că comuna noastră e cea mai fericită comună românească, căta lumină vor dovedi cei doi preoți români între popor! Nime nu credea, că poporul va rămănea și mai rădăcit și în întunec ca și până acum.

Ar fi de dorit ca preoții noștri se predice în biserică, în sămănătatea sărbătorilor etc. dacă știe se publice în birtul jidanului Frisch József.

Cebza, la 8 Februarie, st. n. 1905.

Correspondentul Cebzanului.

DIN ROMANIA.

Moartea lui Nicolae Ionescu Am mai pierdut unul din acel șir de bărbați viguroși, cari și-au jertfit viața lor întreagă pentru binele Statului și înaintarea culturii române. Din comuna Brad, județul Roman, ni se anunță că octogenarul Nicolae Ionescu, membru al Academiei Române, politicianul abil și oratorul distins a încetat din viață.

Cu Nicolae Ionescu se stinge una din cele mai simpatice figuri ale vieții noastre publice. Omul de o rară modestie, care, de câte ori venea în Capitală, ca să-și facă datoria de membru al instituțiilor noastre politice și culturale, trăia retras într-o mansardă a hotelului Broșit, aducea seninătate în mulțime, îndată ce se cobora în mijlocul ei.

Ca profesor în liceu și în urmă la Universitatea din Iași a propus istoria română, făcând astfel educație în direcția națională a mai multor generații.

Ca politician, a făcut parte din partidul național-liberal. În special din fracțiunile democratice și și-a îndreptat atențiunea spre soarta țeranului. Prietenii lui politici au făcut, ca să nu lipsească din parlament sau Senat din nici o perioadă de legislatură liberală.

Ca publicist a redactat, împreună cu M. Kogălniceanu organul liberal: Steaua Dunării (1856—1858) și a tipărit diverse lucrări din domeniul istoriei.

Ca academician, numit prin decret regal la 2 Iunie 1907, a contribuit la toate lucrările de organizare și a fost unul din cei mai zeloși factori ai secțiunii istorice.

Forța sa a fost însă în talentul oratoric, care-l făcea popular între aderenții săi și temut în tabăra adversară. „Nu-și poate cine-va închipui influența cea care a avut-o Nicolae Ionescu asupra lîmbei în genere și asupra celei parlamentare în special“, — zice dl Gh. Panu, vorbind în ale sale „portrete parlamentare“ despre talentul oratoric al răposatului Ionescu. „Discursurile sale ar trebui studiate de gramaticii, filologii și profesorii de estetică, literatură“. Și iarăși: Ceea-ce caracterizează talentul d-lui N. Ionescu este ironia fină, este mușcătura până la sânge, este apostrofa teribilă și implacabilă. Acest sarcasm însă, la bătrânețe atât de înaintat, s'a prefăcut într'un amor jovial, pe care-l puteai constata din față, din gest, din fie-care cuvânt.

N. Ionescu moare în vîrstă de 85 de ani. Din lucrările lui tipărite notăm:

1. Invățăminte din Istoria patriei, 1884. Două conferințe. 2. Despre împărăția româno-bulgară, 1888. 3. Asupra epocii lui Mateiu-Basarab și Vasile Lupu, 1868. 4. Libera navigațiune pe Dunăre. Interpelare, 1881. 5. Cuvantări parlamentare București, 1879. 6. Proclamarea Regatului. 7. În Analele Academiei, afară de diferite dări de seamă și comunicări mărunte: Despre uciderea lui Mihail Viteazul; Despre cruzimile lui Vlad Dracul; Un episod din istoria contemporană: Luarea Griviței, etc.

La înmormîntarea, care s'a făcut Joi în 26 Ian. (8 Febr. n.) la Brad, Academia Română va fi reprezentată prin membrii săi leșeni.

*

Reorganizarea școlii naționale de poduri și șosele. Dl inginer inspector general. C. M. Mironescu, directorul școlii naționale de poduri și șosele a prezentat dlui ministru al lucrărilor publice un Anuar al acelei școli, însoțit de toate detaliile și notițele statistice culese în cursul timpului de când s'a înființat școala.

Către finele acelei lucrări, sunt date comparativ între școala noastră și diverse alte școli similare din străinătate și dl director arată necesitatea reorganizării acestei școli, într-o altă direcție decât aceea de până astăzi.

D-sa propune că anii III și IV de studii să fie împărțiți în două secții în care s'ar învăța:

In secțiun A.

Construcții civile, Arhitectura, Istoria Arhitecturii, Edilitate, Rezistența materialelor, Navigația, Căi ferate, Poduri, Mașini (teoria generală), Hidraulică (afară de motori hidraulici), Electro-tehnică, Economia politică.

In secțiunea B.

Mașini (coprinzând teoria generală, de construcția mașinilor și organelor mașinilor). Construcția mașinilor Poduri (numai metalice) Rezistența materialelor, Căi ferate, Hidraulică în special (motorii hidraulici), Instalațiuni industriale (cu specială aplicațiune la țara noastră). Exploatarea minelor și la țara noastră), Exploatarea minelor și industria petroleului, Electrotehnica, Economia politică.

Lucrările de proiecte și aplicațiuni vor negreșit variate în cele două secțiuni, potrivit cu natura studiilor cuprinse într'însa.

Realizarea și aplicarea unui asemenea program, destul de restrîns, față cu acela care cuprindea trei diviziuni sau specialități, cere așadar gîrea imediată a unui asemenea program, destul de restrîns, față cu acela care cuprindea trei diviziuni sau specialități, cere așadar gîrea imediată a unui personal de profesori cari ar fi:

1. Profesor pentru cursul de arhitectură și istoria arhitecturii;

1. Profesor pentru cursul de exploatarea minelor și industria petroleului;

2. Profesori pentru lucrările practice de proiecte de arhitectură și de proiecte industriale.

Acești 4 profesori vor fi luați, doi dintre specialiștii arhitecți și doi dintre inginerii de mine sau industriali, mai în curent cu cerințele, privitoare la aceste două specialități.

„Cronica“

Revoluția din Rusia.

Neorânduile, luptele de stradă, grevele ce s'au început în Rusia e și acum. Rusia cea ce conduce treburile, caută să mișcoreze faptele, să arate înaintea lumii, ca și ca totuși, ce s'a făcut a fost opera unor revoluționari, cari au rădăcit poporul vrînd revoluție, dar nu li-a succedat. Puștii țărănilor le-au arătat muncitorilor, că e mai bine la palat, că nu pot să vază, că e puternic, că are armată, care e îneca în sânge ori-ce răscoală, ori de rebeliune. Mai spune Trepov, guvernatorul Petersburgului, că capii politici au fost puși la răcoare, că muncitorii nu mai au căpetenie, deci, că acum nu mai pot, ori să se mai miște.

Dar focul arde sub spuză. Focul în nu-l potolit și se răspîndește pe zi.

Pungile luavile ouu,
Dar' n'oi lua cum să ia
C'oiu lua pe voia mea.

Că de mic m'atî ciufulit,
De mare m'atî jefuit,
C'atî luat grăul din sură
Și mălaiul dela gură.
Și brînzuta dela stîna,
Și mîndruța de sub mîna“.

*

Țiganul cioban.

— anecdotă. —

Un țigan, din întâmplare
Chiar de-aici din acest sat,
Într'o zi de sărbătoare
De cioban s'a fost bagat.

Țiganul fricos de fire,
Dar la brînză lăcomos,
Că-l cioban, dădea de știre
La toți cei de „neam zoios“.

Și le făgădea că mîne
Cînd o fi colo 'n spre sară
Nici unul să nu rămîie
Prin colibî, făr' toți afară.

Să-l aștepte, — că le-aduce
Brînză dea moldovenească
Urdă și jintiță dulce
Cu toți să se libovească.

Și voioși cu toți țiganii
Așteptatu-l-au de sară
Cum așteaptă și curcanii
Să iasă găzdoaia-afară

Să le-aducă grăuncioară,
Așa așteptau și ei
Dar afurisitul cioară
N'a venit la puradă,

Far' luând codru de-a lat
C'o cărlavă sub suoară
Mi s'a dus în cea sat
Ca să-și facă-o bundișoară.

Stăpînii prinzând de veste
După el mi se luară,
Și luându-l la poveste
Cu toți mi-l întrebă:

„Apoi ce-l asta țigane
Spune-ne cin' te-a 'ndemnat
De vre-o două din călene
Chiar astăzi mi-le-ai furat“?

— „Apoi de, iubiți stăpîn
Pare-mi bin' că vă 'ntănesc
Ca să vă spun că pe mîni
Turma nu v'o mai păzesc!“

Culese de: Teodor A. Bogdan

învățător în Bistrița.

PIPIRIGU.

(Scirpus)

(Din „Botanica pop.“)

Pipirigu să face pe locurile mlăștinoase
Cînd Jidovii căutau, ca să ucidă pe
Christos, maica sfîntă, luânduși fiul în brațe
a alergat peste un șes mare până a ajuns la
pădure deasă.

Ajunzînd în ea maica sfîntă a vrut să
ascundă în desimea frunzișului, ca acolo în
niște să-și poată lăpta și înfășa copilul.

Codrul însă răutăcios, n'a vrut, ca să-și
maicii în ajutor; căci pe maica sfîntă ajunzînd
el se schimba în un tufiș mic, ce ajungea
mai pînă în genunchi.

Văzînd maica sfîntă răutatea codrului
blăstămă, ca în veci așa mic să rămîie, ca fru
în veci să nu aibă, iar la umbra lui numai să
să se poată umbrî

Astfel din pădurea cea mare și frum
a devenit un rîu ca un tufiș pipernicit, la
apoi i-a zis pipirig.

De aceia pipirigu nu are frunze.

CHIUITURI.

Ăsta! ca ș'un pipirig
Că n'are pe el nimic.

(Adecă e gol ca)

Badea-l mic
C'a-un pipirig
Și se ține că-l voinic.

Theodor A. Bogdan

înv. în Bistrița.

merge. Și fiind-că pretutindenea muncitorii se pun în grevă și fac răscoale, cred și fac să creadă cei din Rusia, că totul nu e altceva, decât încercări de a îmbunătăți soarta muncitorilor. Va să zică vreau să prezint treaba, ca și când răscoala ar avea caracter economic. Trepov a și zis cătră reprezentanții ziarelor, că muncitorii n'au cerut și drepturi politice. Atunci însă să ivese următoarea întrebare: de ce s'au pus în grevă și răscolat tocmai muncitorii din Petersburg, a căror soartă e una din cele mai bune după spusele corespondenților de acolo? E oare atunci mișcare socială, cu caracter anarhic? Până acum nimic nu se poate bine cunoaște; telegramele anunță în fiecare oară din zi, că mișcarea revoluționară crește și se întinde peste tot, peste întreaga întindere nemărginită a Rusiei. De e potolită în un loc, apare în altul și se poate aștepta la o mare revoluție, când micile focuri din provincie se vor uni în un foc mare: spuză se va face din întreg palatul și politicianii rușesii, cari nu voesc, ca să dea poporul dreptul firesc al tuturor popoarelor, dreptul de a-și conduce însuși trebile: să-i dea constituție.

Mișcarea de reformă a cuprins și rândurile nobilimii. Prin cele mai multe orașe s'au adunări, în cari se discută situația: unii sunt pentru aceea ca să rămână Rusia așa cum a fost până acum, alții însă cer legi după duhul vremii: constituție.

Dela țară se așteaptă lecuirea relelor. El e considerat ca izvorul, de unde poate porni binele, ori răul pentru poporul său și pentru sine însuși. Unii zic, că țara ar voi, dar strânic să împotrivesc la ori-ce concesie. Alții de curte și membrii familiei domnilor: țara mai zilele trecute a primit deputații de muncitori, le-a promis îmbunătățirea sorților și lecuirea relelor.

Toate acestea ne arată, că Rusia e pe pragul unei noi ere. Insuși sunt în nedumerire cei cari conduc trebile: e sigur însă, că mai curînd, ori mai tirziu vor fi siliți să lea poporul, ce cere. Cum și cu ce mijloace își va elupta asta poporul, ori țara fiind să se arate că a înțeles semnul vremii și va împlini dorințele ferbinți ale poporului său, e întrebare, ce pe ei îi interesează mai mult. Resultatul va fi ori și cum și va trebui să fie: proclamarea constituției acum, ori mai tirziu, e indiferent.

Guvernul rusesc a și început a face proiecte de legi noi, cari ar pune libertatea din Rusia pe baze mai solide mai largi. Ministrul finanțelor Iermolov a fost la țară în Tarscoe-Selo și l-a rugat să facă totul în interesul muncitorilor. Țara a dispus, ca ministrul să prelucra proiectele de legi trebuincioase, legi social-politice. Vor reforma legea de presă. Censura, cum până acum ni-se scrie, nu va fi stearsă cu totul, — Greva peste tot continuă, dar nu mai are caracter pronunțat de răscoală. Spiritele s'au liniștit la vestea, că țara e aplecat a face reforme în administrație, ca și pe terenul indicării sociale.

După ultimele telegrame în Varșovia, Lodz, Sosnovice are greva caracter mai grav.

Dări de seamă și mulțumite publice.

Pentru edificarea bisericii din Sălcuța de jos, tractul Lupsei au mai contribuit din dieceza Aradului următorii:

1. Din parohia Birchiș, ppresbiteratul Lipovei: Il. Sa dl Dr. Alexandru Mocsony 20 cor., Biserica din loc 2 cor., N. Pál 1 cor., Ram-bansky Pál 2 cor., Stefan Bordoș 50 fil., Be-berea G. și N. Vuga câte 40 fil.

Suma 26 cor. 30 fil.

2. Din parohia St. Mihail-român, ppresbiteratul Timișoarei: Comuna bisericească 2 cor., Nicolae Groza, Petru Dregan și Cornel Popoviciu câte 1 cor. Maxa Poldurean 20 fil.

Suma 5 cor. 20 fil.

3. Din parohia Ucuriș, ppresbit. Beliului: Biserica gr. or. rom. din loc și preotul Alecsandru Popoviciu câte 1 cor.

Suma 2 cor.

4. Din parohia Chinez, ppresbit. Timișoarei: Dl Alexandru Crăciunescu, preot 2 cor.

Suma 2 cor.

5. Din parohia Utoiu, ppresb. Timișoarei: dela dl Victor Rus preot și epitropia bisericească câte 1 cor.

Suma 2 cor.

6. Din parohia Bucoveț, ppresb. Timișoarei: Dimitrie Clușă 1 cor., Petru Belințan 25 filerți, dela mulți mulți credincioși 25 fil.

Suma 1 cor. 50 fil.

7. Din parohia Hontșor, ppresb. Halma-giului: dela domnul preot Ioan Mera 1 coroană.

Suma 1 cor.

8. Din parohia Chisorozin, ppresb. Banat-Comloș: dl Pavel Vacarescu, Vilenție Popoviciu și biserica din loc câte 2 cor.

Suma 6 cor.

9. Din parohia Nierlan, ppresb. Orăzi-Mari dela mai mulți:

Suma 75 fil.

10. Din parohia Simughiu ppresb. Orăzi-Mari dela mai mulți:

Suma 80 fil.

11. Din parohiile Câmpani și Pomezau, ppresb. Beiușului: Petru Sidea, Ioan Pop și Sever Moga câte 1 cor.

Suma 3 cor.

12. Din parohia Ilteu ppresb. Radnei: dl Alexiu Vesalon preot 1 cor., dela mai mulți creștini 1 cor.

Suma 2 cor.

13. Din parohia Perhida ppresb. Orăzi-Mari: Eugenia Vencea 50afil. Alexandru Mircuș și Gavril Deac câte 20 fil., Alex. Chiș, Gavril Chiș și Ioan Szilágyi câte 10 filerți.

Suma 1 cor. 20 fil.

14. Din parohia Sobodol-Razuri, ppresb. Beiușului: Moise Caba preot și epitropul Miron Pupu câte 1 cor., Mihail Mocoșu, Simina Mocoșu, Nicolae Lăzău, Ioan Pupu, Teodor Codocan, Petru Codrean câte 40 fil., Teodor Gavriș, Teodor Chebeu, Gavril Mocoșu, Ioan Avram, Tanase Chebeu, Dimitrie Gherlan, Vasile Ciuciu, Petru Codrean Dimitrie Gavrilă, Gavril Dume. Oana Pupu, Mihail Păncu, F. Gavriș, Nicolae Popa, Nestor Cibre, Eva Bredon și Floare Moșiu câte 20 fil. Maria Codoban 10 fil.

Suma 7 cor. 90 fil.

15. Din parohia Săcușig ppresb. Timișoarei: d-na Sylvia Popoviciu, dl Alexandru Popoviciu preot și Constantin Isfănescu câte 1 cor., Comuna bis. 2 cor. Stefan Moiescu 30 fil. Toca Mosiescu și Ioan Aldan câte 20 fil.

Suma 5 cor. 70 fil.

16. Din parohia Abramue superior ppresb. Orăzi-Mari: dl Ioan Faraș preot și Ioan Deac sen. câte 1 cor., Ioan Deac jun. și George Labeu epitrop câte 60 fil., George Murășan, Ioan Miron, Florian Erdei și George Miron Gavril Tormiș, Teodor Gerdan, Gavril Erdei și Șioman câte 30 filerți.

Din filia Cohan: Ioan Tamaș, Ioan Filipescu, Ioan Papp jun. Ioan Magiar, Gavril Papp jun. Gavril Papp sen. și Ioan Rojan câte 30 filerți. Suma 8 cor.

17. Din parohia Buha, ppresb. Buteni: dl Ioan Munteanu paroh 2 coroane, cu totul s'au adunat 1 coroană 90 filerți.

Suma 3 coroane 90 filerți.

Primească maritimii donatori sincerele noastre mulțumiri și răsplata cerească!

Sălcuța-de-jos, la 25 Ian. 1905 v.

Romul Gomboș,
protopresbiter.

NB. Onoratele oficii parohiale, cari au primit „Apel dela noi, binevoiască a ne remite acestea cu ori-ce rezultat, fiindcă termenul concesiunii a expirat, și acest oficiu are să încheie socotelile.

*

La petrecerea arangiată de tinerimea română din Nogiorid și jur în 27 Noembrie 1904 s'au răscumpărat bilete în preț de 24 coroane 60 filerți.

Suprasolviri pe colecte: 1. Colecta dlui Clemente Hoszu, casar la Bihoreana Dr. Corneliu Bule, 3 cor.; Clemente Hoszu, 3 cor.; Andrei Dărăbanț 1 cor.; Valer Heteo 1 cor.; Ioan Pop, preot militar 1 cor.; Samuil Ciceronescu, 1 cor.; total 10 cor.

2. Colecta dlui Romul Barbu, contabil la „Bihoreana”: Romul Barbu, 1 cor.; Virgil Cosma, 1 cor.; Mitru Popa, și mai mulți țărani Români din comunele: Tinea, Petigd, Tomăi, Cociuba, Husasău, Vale-mare, Coasă, Olcea și Belăr la oaltă 8 cor.: total 10 cor.

3. Colecta Petru Popescu, preot în Oradea-mare, 13 cor. (fără specificarea celor ce a solvit aceasta sumă).

4. Colecta d-șoarei P. Catinca Fasie, 7 cor.; A suprasolvit d-nii Dr. Coriolan Pop, dir. de bancă 10 cor.; Vasile Babi, 3 cor.; Dr. Ioan Boroș, 3 cor.; Atila Meșter, 1 cor.; Bertalan Boda, 10 cor.; d-na Emeric Henric, 5 cor.; R. D. Ioan Genț, 3 cor.; Carol Boldizsăr, 2 cor.; Iuliu Barcan, 2 cor.; Antoniu Baran, 3 cor.; d-na Iosif Dragoș 2 cor.; George Crainic, 3 cor.

Venitul total al petrecerii e 111 cor. 60 fil. din care 61 coroane 60 fil. spese și 50 cor. veni-curat.

Venitul curat s'a întrebuințat pentru cumpărarea cărților bibliotecii populare din comune Nogiorid și jur.

Mulțumim d-ilor creștini și tuturor acelor maritimii domni, cari au binevoit a ne sprigin în această muncă pentru deșteptarea țărânie române din Nogiorid și jur.

Nogiorid, la 6 Februarie 1905.

Cu toată stima:

Ioan Szilágyi,
invățător.

George Crainic,
notar cereual.

*

Fiindu-ne imposibil a mulțumi în particula tuturor acelor prea stimați domni: stimatori, rudeni, pretini și cunoscuți, cari din incidentul morții prea iubitului, unicului, neuitatului și mult promițătorului nostru fiu, Aurel, S. N. Popoviciu elev de clasa III a școlii elementare, au grăbi a pune balzam inimii noastre adine rănite prin condolențe sincere — îi rugăm, ca pe această cale să primească toți expresiunea cea mai sinceră a mulțumitei noastre pentru cele ce ne-au făcut.

Mulțumim de asemenea și onoratei preoțimii și iubitorilor colegi învățători, precum și iubitorilor credincioși de aici, cari într'un număr atât de frumos au luat parte la înmormântarea iubitului nostru, împărțind și prin aceasta ireparabila și marea noastră durere.

Curin, la 26/8 Februarie 1905.

Dimitrie Popoviciu și soția,
invățător dir. rom. ort.

Din străinătate.

Din Serbia.

Belgrad, 8 Februarie. Azi după amea cabinetul Pasić și-a retras abdicarea și dec ministeriul vechi va funcționa și mai departe.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etajul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de făci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice cura Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

Războiul ruso-japonez.

Pe când în interiorul Rusiei sunt războaie, pe când furia poporului caută să răstoarne vechiul sistem din Rusia și cearcă cu ori ce preț a îmbrăca Rusia în haina modernă a statelor constituționale, nici pe câmpul de război nu le merge Rușilor mai bine. Luptele din urmă, rușinea, ce a ajuns ear pe Ruși în urma atacurilor nesuccese, cuprinse sub numele «lupta dela Hejcontaj», nu e de fire de a liniști duhul înveninat de atâtea năcazuri al poporului rus.

Rușii adică în ultimele zile au încercat ear un atac asupra Japonezilor; au fost însă respinși cu mari pierderi. Și pricina nereușitei după telegramele căpătate și cetite par a fi în comandanții mici și mai mari.

Nu au atacat adică întreg frontul liniei de bătae al Japonezilor; în întâiele momente atacurile au succedat. Dar Japonezii favorizați de liniștea din mijlocul și cealaltă aripă a frontului de bătae au putut trimite ajutoarele de lipsă și au zădărnicit întâiele încercări de biruință, ce le avuseseră Rușii. *Contra atacul acesta al Japonezilor a silit pe Ruși să se retragă.*

Și corpurile de armată, care au luat parte la acest atac erau conduse de bătrânul general Gripenberg, care, când a plecat pe câmpul de război a zis, că-l dă voe ori cui dintre soldații lui să-l împuste, de se va retrage. S'a retras, fiindcă a trebuit și-o cerea situația luptei, ear ca urmare naturală a retragerii și-a cerut, să fie rechemat acasă. Ce e drept în rugarea sa aduce alte motive, că e bolnav: deja de când a plecat îl ține cu încăpăținare o boală, așa că nici să călăriească nu e posibil, e bolnav și nimicit trupește, dar mai adăoga, că e și suflătește, îl neliniștește soarta fiului său rănit și Kuropatkin nu-l lasă nici un fel de inițiativă. Tarul i-a primit abdicarea și se crede, că generalul Gerpicki îl va fi urmașul.

Spun alte izvoare, că nici Kuropatkin nu mai are încrederea curții și a țarului în urma luptei dela Hejcontaj: veste veche și totdeauna nouă.

De alt cum mult e discutată și o viitoare pace, ce s'ar face între cei doi inimiți; condițiile însă nu le spune încă nimeni.

Despre pace.

Washington, 8 Februarie. În cercuri oficiale se spune, că ministerul de externe n'a făcut nici un pas pentru un desnodământ pacific între cele 2 popoare, ce să războiesc. Statele unite țin la aceea, că ori când și ori cum s'ar încheia pacea neutralitatea Chinei să se mențină.

London, 8 Februarie. Se pare serioasă știrea, că mai multe puteri mari, cât de curând vor încerca să facă pace. După Daily Chronicle toți marii duci doresc pacea. Deocamdată atât se știe de ultima întorsătură, ce a dat-o evenimentelor eșecul lui Gripenberg. De atunci ducii au ținut o conferință, în care constată, că situația de pe câmpul de război e desperată și că nu rămâne pentru Rusia altceva, decât să încheie pace. În așa sens telegrafează și corespondentul din Washington al lui «Morning Post», spunând, că cât de curând să vor

întâmpla lucruri mari, dar totdeodată adăoga, că izvorul sigur al vesti nu poate spune și că deocamdată mai mult nu poate spune

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Februarie n. 1905.

— **Conzistor plenar.** În ședința sa din 27 Ianuarie conzistorul plenar din Arad a întărit pe părintele din Senteș, Mihai Lucuța de protopresbiter în tractul Șiriei. Ear în chestia alegerii de protopop în Hălmașiu, unde candidatul Cornel Lazar intrunise 39, iar Dr. Dim. Barbu 28 voturi având în vedere recursul dat contra actului electoral n'a rezolvit cauza în merit ci a ordonat certarea în chestie.

— **În jurul alegerii dela Chișineu.** Resultatul alegerii din Chișineu de Vineri în posibilitățile sale ține în continuă agitație cercurile maghiare. Zi de zi scornesc ceva, numai ca să împiedice alegerea Românului iubit de toți și a cărui biruință va fi sigură: dl Ioan Russu-Sirianu. Toți din toate părțile cu presiuni, cu vorbe, cu amenințări, ori vorbe bune vreau să scoată pe Csukay. Societatea O. M. S. în fruntea căreia e president archieșovinistul conte Eszterhazy, ear de secretar are pe Jancsó Benedek, a trimis un apel către alegătorii independenți din cercul Chișineului, în care-l îndeamnă să se alieze cu candidatul liberal. În zadar ori-ce! Victoria va fi a noastră, numai Românii să ție laolaltă.

— **Marile lupte ale noastre la alegeri.** E interesant de știut pentru ori și cine, cu ce interes a așteptat și însoțit lumea românească luptele noastre electorale. Epistole de îmbărbătare ne-au venit dela țărani 280, dela inteligență 150. Corespondințe cu întrebări 400. Ni-s'au mai trimis o mulțime de alte acte și scrisori, din care se revarsă atâtea însuflețire și căldură.

— **24 Ianuarie în București.** Bucureștenii au sărbătorit în 24 Ianuarie glorioasă aniversare a uniunii principatelor.

Capitala română luase aspectul vesel al zilelor de sărbătoare: ferestrele fură iluminate; străzile erau pline.

S'au ținut o mulțime de discursuri și conferințe.

Din prilejul aniversării ministrul instrucției publice a dat o sărbătoare mare școlară în marea sală a Ateneului. Aici dl profesor universitar Onciul a vorbit de uniunea principatelor, ca de data cea mai importantă din istoria Românilor.

— **Doctor nou.** Marți în săptămâna trecută a făcut cu succes foarte bun examenul de doctor în drept dl Ioan Garoiu din Zernești. Felicitările noastre!

— **Cei distinși de șovinismul din Orăștie.** Ni se scrie: Pepiniera de șoviniști din Orăștie numit și colegiul reformat „Kim”, a dat Sâmbăta trecută un bal la care în mod demonstrativ n'a invitat p'o parte de Români. Adecă pe aceia ce au lucrat cu trup și suflet pentru reușita lui Vlad. La acest bal n'au luat parte decât 2 Români: anume protopopul gr.-ort. Vasile Domșa cu D-șoara și dl Dr. Romul Dobo de Rusca. E de notat că primul a avut se vede motiv d'a lua parte făcându-l cunoscut că imediat după alegerea lui Vlad, la sfârșitul semestrului școlar au fost eliminați din colegii nu mai puțin decât 15 elevi Români, dând la unul până la 6 secunde. Al doilea domn încă se vede că a avut motiv, fiind membru în direcțiunea „Ardeleni” în fruntea căreia stă deputatul Dr. Viad.

— **Femei înghețate.** Din Kézdivásárhely se anunță că o văduvă bogată de acolo a înghețat în pat. Văduva locuia la marginea orașului singură de tot. Au găsit-o în pat înghețată. Medicul au constatat că nefericita înbolnăvindu-se nu și-a putut încălzi odăea și astfel a înghețat.

— „Cartea de aur” de dl Teodor V. Pacățianu, ediția a doua, a apărut de curând de sub tipar, volumul I. retipărit, cu eliminarea părților care au fost incriminate, lăsându-se în tipar urme de locurile unde „s'a păcătuit contra statului”.

De asemenea a apărut și volumul II, al acestei prețioase publicații, care e indispensabilă ori-cărui român doritor de a cunoaște dezvoltarea vieții neamului nostru din țara aceasta.

Prețul celor două volume mari, e 20 cor.

— **Mandate ministeriale.** Să telegrafează din Budapesta, că Plösz Sándor, ministru de justiție, care în cercul IX—X al Budapestei la prima alegere a avut număr egal de voturi cu prof. univ. Ballagi Aladár, candidatul coaliției opoziționale, repășește. — Ear Béla Tallián în primul cerc al Seghedinului ar recomanda de urmaș pe Hegedüs Sándor.

— **Cum se înmulțesc advocații.** Înaintea comisiei examinătoare din Budapesta în 1904 s'au prezentat 405 candidați, cu 79 mai mult, decât în 1903. Dintre aceștia au repășit 8, pentru furt la scripturistice au sistat examenul la unul. Dintre ceilalți 396, au depus prima dată 340 examenul, ear 56 erau corigenți. Dintre cei 340 au calificat 259 și 81 nu. Dintre cei ce a doua oară făceau examenul au fost calificați 49, ear 7 nu. Dintre 396 examinanți au căzut 88, ceea-ce e 22 procente. În Budapesta s'au dat în 1904, 308, în Muraș-Oșorhei 74, cu totul 383 diplome advocațiale. De oare-ce apoi în 1904 s'au șters 149 advocați din registrul advocaților, deci numărul advocaților s'a sporit cu 233.

— **Jertfele acidului carbonic.** În comuna Littmarova au murit patru copii în modul cel mai grozav în urma negrijii mamei lor. Mama adică în 4 Febr. n. înainte de a merge la lucru a umplut bine soba, ca pe când va veni acasă la amiază să fie cald în odă. Și — credea ea — ca să nu iasă căldura afară, a înfundat urloaele cu sdrențe, apoi închise ușa odăii și s'a depărtat.

La prânz a venit acasă să aducă de mâncare la băieți; când a intrat însă în odaie o priveliște înspăimântătoare îi văzu ochii. Toți patru copiii erau morți în pat. Mama speriată a strigat, a alergat după ajutor. Totul fu în zadar. Găzdulele este din sobă în odăie fiind astupate urloaele înveninaseră și omoriseră pe copii.

— **Greva generală în Belgia.** Se telegrafează din Bruxella: Greva generală a izbucnit numai în Charleroi și Mons. În Lüttich încă nu s'a răspândit. Numărul greviștilor e peste patruzeci de mii. În Charleroi se tem de neorândueli. Dintre 39,500 muncitori ai minei din Charleroi greviști sunt 23,000.

— **Abur omoritor.** În o comună o femeie a spălat rufe și le-a întins să se usce în odă. Copiii ei dormiau. Până ce femeia a umblat mai multă vreme pe la vecine, aburul îi înecă copilul.

— **Concert și petrecere.** Corul bisericii rom. gr.-ort. din Alba-Iulia (Maier) cu filia Murăș Port vă invită cu toată onoarea la concertul împreunat cu producțiune teatrală ce se va arăta gea Duminecă în 6 19 Februarie 1905 în sala cea mare a hotelului „Europa” deschiderea casei la 7 ore ear' începutul precis la 8 ore seara. Comitetul arangeator: Dr. Alexandru Fodor președinte. Florian Rusan, vicepreședinte. D. Rubin V. Patijia, vicepreședinte. Nicolau Cadă casariu. Simion Moldovan controlor. Prețul de intrare: Locul I. 2 cor. Locul II. 1 cor. 60 fil. Locul III 1 cor. 20 fil. Locul de stat 80 fil. Venitul curat e destinat: 3 părți pentru acoperirea cheltuielilor avute cu edificarea școlii ear o parte pentru adoptarea fondului edificării unui seminarium român. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cvuitta publice. Bilete pot procura înainte în librăria d-nului Franz Schöser ear' seara la casă.

PROGRAM:

1. T. Popovici. a) „Toarce lele” cor mixt. b) „Foae verde pup de crin” cor mixt. 2. Vidu. a) „Bobocele și inele” cor bărb. b) „Mățul la drum” cor bărb. 3. T. Popovici. „Ba-

CANCELARIA ARHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.
(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează seriei în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

„Nevasta care...“ cor mixt. cu duet de bas
bariton. N. Musicescu. a) „Nevasta care
...“ cor mixt. I. Vidu. b) „Lugojana“ cor

„Fetele de la Chiseteu“ comedie populară
... cantece corale, soluri și joc de

NOTE ȘI IMPRESII

ROMÂNUL ÎNJURĂTOR.

Pară înșelată — și nu spre a ne lăuda pe
... încă nu ar fi vre-un păcat
... suntem un neam de oameni în-
... cerurilor cu cele mai fericite
... deștepti, cuminiți, vrednici de
... la inimă, filantropi și primitori
... poate ceva cam prea cu ochii în-
... de gură nevoie mare! „Gura
... vestită. Iar când s-o pune Ro-
... „Dunărea“, apoi să știi că nu
... și „te spurecă de injurături. Fără
... Românil, precum Ungurul
... dacă nu-și presară toate mân-
... o fi punând, ori e în stare
... janie, precum Românul injură
... Maicii Domnului. Intru aceasta,
... și de o seamă cu cel mai neaoș
... că urmasii lui Arpad injură
... să ocărăscă pe cineva, pe când
... mai drept, mai egalitar —
... injure și când te blăstăma și
... Ba chiar, părinții, desmierdân-
... de foarte mititel, să injure.
... pe mă-ta“ — zice Românul
... un haz nespus auzindu-și
... cu limbuța-i peltică — și-
... cu ochii...

... de a injura e pentru Român, o
... Fieea sa blajină s-ar săbătici
... răsufărarea injurăturii. Când
... îndrăcit pe tine, lasă-l să te in-
... chiar să o facă, și nu te
... „Si-a sărat inima“, s'a răcorit,
... mielușei. Bărbații noștri de Stat
... și deci, ei injur, cel mai
... injurători au prevăzut cazul in...
... cu cerceala simpa-
... „... nostru fundamental“ dreptul,
... să injure pe Vodă,
... pe Dracul, pe mamele lor, cu
... și pe Dumnezeu. De aceea,
... tre publice sunt așa de blânde.
... e o monstruoasă raritate. To-
... un foarte urit nărav. Se știe ce
... pentru cultura noastră
... istoricul Dionisie Fotino și Mihail
... — acesta în a sa Histoire dela
... Valachie... Ată mai rău pentru
... cunosc, răci, poate, i-ar
... să se rușineze de a mai injura ca „Ti-
... oamenii aceștia nomazi orientali, cu
... derideri...

... toate acestea, în literatura noastră —
... înțeles — injurătura bru-
... nu a străbătut. Eu
... alt un-
... Budai Deleanu, în Tîgaiada sa
... erau mai îndrăzneți. Aris-
... de vorbe porcoase. Asemenea
... și florații. Dar Biblia! O, Doamne! de
... Covântul tău unui Ezechiel? Obraz-
... pune în graiu lucruri
... și surugii... cari, totu-și, nu
... Exechiel povestește că a mân-
... pe anca ta...

Simplex.

LA CRĂCIUN.

... de urme înaltă... pe părțile scârțâie
... ania cu care coboară românul sur-
... cu un crâșnet acordă
... stăpânului lor ghemuit de frig...
... teum nu aude muzica opincilor și a
... simte frigul... se uită în laturi, —
... care o să-l tragă la gloabă...
... Vină!!! dar ce să-i dea???
... subă'n spate!..
... dar sunt aci sărbătorile și cu
... a sfta biserica...
... cum nu va merge... când tot sa-
... sfta slujbă...
... lipsi și-i pace...

Dar satana ivește pădurariul cu un stri-
găt de:

Stai mă! ce ai furat!?

— Ce să fur!? 'mî duc crengi uscate pe
sfintele sărbători să-mi încălzesc casa și copiii...

Al milă, căci gerul e mare și nu v'am făcut
stricare...

Oi veni la vară la sapă, — dar mă lasă
că-l frig... și 'mî plâng copii în casă.

— Șuba jos! strigă pădurariul...

— Ești creștin și zice românul... mănă e
Crăciunul și altă subă n'am...

— Nu-mi pasă!!!

Și bietul român aruncă șuba la picioare.
— Iat-o!!!

În momentul când să pleacă pădurariul să
ia șuba, — românul îi vine în minte biserica...

El??? și de ris în ziua de Crăciun!??

Ochii — îi se întunecară... și urmă... un
moment de nedescris, sfârșit... cu moartea pădu-
rariului...

Acasă copii dijerând întimpină pe tată zi-
cându-i: Ai scăpat? Nu te au prins? N'au luat
șuba dela tine?

Nu!.. fu răspunsul...

Să ne facem foc zic copii mai departe căci
înghețăm... dar se știi tată că mama merge mănă
la biserică, cu șuba ta — că nu s'a cuminecat
de mult... și mălai avem copt tocmăi pe sărbă-
tori și cătă mazere mai avem — o știi și tu fierbe.
Zarand, la 23 Dec. st. v. 1904.

ECONOMIE.

Arad, 10 Februarie st. n.

Alterția laptelui.

Laptele se acrește ușor la aer, când tem-
peratura este ridicată și în temperaturile nesig-
ure; atunci se dezvoltă acidul lactic, care de-
termină coagularea caseinei.

Se evită această alteriaune, fără a se strica
calitatea laptelui, punând în el 2 sau 3 la mie
bicarbonat de sodă.

Se poate arunca de asemenea în lichid fie
nitică sare, sau cue sau ori-ce altă bucată de
fier. Fierul, care e bun conductor de electri-
citate, e un preservativ pentru lapte, care e atât
de sensibil la fluidul magnetic.

Conservarea laptelui.

a) O scădere de temperatură favorizează
într'un mod deosebit păstrarea laptelui. Se
întrebuințează răceala pentru obținerea acestui
rezultat. Se pune ghiță într'un vas cilindric
de tinichea, și apoi se pune înăuntru vasul cu
lapte, care e astupat.

Se reînoește gheața din douăsprezece ore
în douăsprezece ore, avându-se grije de a se agita
masa din timp în timp pentru ca să se împie-
dice smântâna de a se ridica, formând la partea
superioară o pătură compactă; chiar în timpul
verei se poate conserva laptele pe timp de mai
multe zile astfel, ori care ar fi starea electrică
a aerului, ori care ar fi temperatura exterioară
și varietatea atmosferică.

b) Acidul boric, în doză de una la mie,
asigură în timp de aproape o sută douăzeci ore,
și la temperatura de 12°, conservarea laptelui,
fără reacțiune acidă. Acest sistem de conser-
vare, obicuit în Franța, e interzis de Regu-
lamentul nostru sanitar.

În tot cazul laptele pe care voim să-l con-
servăm trebuie pus în vase de faianță, porțelan,
sticlă sau tinichea, nici odată în vase de aramă
sau de zinc.

c) Lapte lichid. (Procedul Mabrun). Se
fierbe laptele într'un vas de tinichea, prevăzut
cu un tub de plumb, pentru ca să expulzeze
aerul; apoi se astupă tubul. Se întrebuințează
într'o vorbă o modifiacțiune mai mult sau mai
puțin ingenioasă a procedului lui Appert, pen-
tru distrugerea germenilor microscopici prin pro-
prietatea ce posedă căldura.

Pentru ca să-l întrebuințezi, după 5 sau
6 luni, se subție cu apă smântâna formată la
suprafață. Laptele conservat astfel păstrează
toate proprietățile laptelui proaspăt.

d) Sirop de lapte sau lapte solid. Se con-
centră până la consistența sirupoasă și se adaugă
o pătrime de zahăr alb pisat. Dacă această pre-
parațiune e făcută cu grijă se obține un produs
care, se poate conserva, pe timp de mai mulți
ani, fără a-și pierde gustul și valoarea.

e) Sau: se ia lapte de bună calitate; se
adaogă 60 grame de zahăr alb la litru; se în-
călzește cu apă fiartă în căldare cu fundul plat

și puțin adânc; fundul căldarei nu trebuie să
primească de cât o mică pătură de lapte, de
un centimetru grosime; se va agita fără înce-
tare cu o lingură de lemn, până ce evapora-
țiunea o va fi ridicat a cincea parte din volumul
primitiv; se reumple cutia de tinichia pe care
o afundăm timp de o jumătate oră în apă
fiartă, la temperatură de 100 grade, apoi vasul
se închide ermetic prin lipire.

Spre a ne servi de acest lapte conservat
adăogăm de 4 sau 5 ori volumul său în apă
caldă.

Cum să se bea laptele?

Multe persoane se plâng că nu pot să ia
lapte fără să nu fie incomod și atribue aceasta
unei probabile alteriauni a laptelui.

Aproape întotdeauna laptele se bea iute.
Trebuie însă să se bea un pahar cu lapte în
trei minute.

Conținutul unui pahar dat peste cap iute,
se transformă în stomac într'o grămadă înche-
gată, a cărei singură parte exterioară se găsește
în contact cu sucii gastrici, pe când aceeași
cantitate de lapte bătută încet se încheagă în
mod parțial și e în întregime străbătută de
fluidul digestiv și se digeră fără nici o osteneală.

Mijloace practice de a recunoaște laptele amestecat cu apă.

Autoritatea comunală și prefectura poli-
ției Capitalei Rom., își dau osteneala de a re-
gulamenta vânzarea laptelui, astfel ca aceasta să
nu se mai pue în consumație amestecat cu apă.
Nu știu dacă aceste intenții bune vor fi încor-
onate de succes, deși dorim din toată inima
acest lucru.

De-ocamdată să dăm câte-va mijloace prac-
tice de a se cunoaște dacă laptele e curat sau nu.

a) Cel mai bun lucru e să avem la înde-
mână un areometru special, pe care să-l scu-
fundăm în lapte. Aerometrele au insernată pe
dânsele o linie, urtând până unde trebuie să
se scufunde, când laptele e curat.

Dar nu toată lumea are areometre. Mai
iată și alte metode.

b) Luăm o undrea de lucrat ciorapi, ne-
tedă și curată, astfel ca să nu fie pe dânsa, nici
o materie grasă. O băgăm în laptele, pe care
voim să-l constatăm, și o scoatem imediat afară
în poziție verticală.

Dacă laptele încercat e bun, câte-va pi-
cături de lichid vor rămâne atârinate pe vârful
undrelei; dacă din potrivă laptele e amestecat
cu apă, chiar cu cât de puțină apă, lichidul nu
rămâne nici odată aderent, undrea o scoatem
afară curată.

c) În menaj încercarea laptelui se poate
face în modul următor:

Lăsăm laptele să facă smântână și o luăm
apoi. Dacă în lapte e apă, ridicarea smântânei
se face foarte ușor, căci între smântână și lap-
tele de desupt găsim un strat subțire de apă.
Dacă din potrivă laptele e curat, atunci smân-
tâna se departe cu mai multă greutate, fiind de
altfel chiar mai groasă de cât în primul caz.

Acest procedeu e foarte bine cunoscut în
lăptărit și unde se fabrică brânzeturi. Aci se
varsă de obicei câte puțină apă în lapte, pen-
tru a ușura despărțirea smântânei.

Secerat de noapte.

În Australia acum e timpul seceratului.
Deoarece-este peste zi însă și acum sunt căl-
duri mari pe acolo, un mare bogătan a in-
trodus lucrul de noaptea. Holdele sunt lu-
minate cu lămpi electrice și lucrul merge
cu spor pe recoarea nopții. Proprietarul zice,
că e foarte mulțumit și lucrătorii încă lucră
mai mult și mai ușor.

POSTA REDACȚIEI.

Mat. multora. Din cauza multului material
au rămas pe numărul viitor.

Dlul Dr. E. L. în C. Mare mulțumită pen-
tru celalalt articol. „Și noi suntem din cauza mul-
tului material de publicat de ocamdată rămâne.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

S. M. Koneza. Abonamentul e plătit până
la 1 Iulie a. e.

Redactor responsabil: Sever Bosu.
Editor-proprietar: George Nichin.

